

הקדמה מהרר יוסף קארו זצ"ל

א

ברוך

יבאר דבריהם וזכרם דברי הרמב"ם ז"ל כי בהרבה מקומות דבריו סתומים וסתומים והם מתבארים בספר הזה ע"פ מה שפירשו בו מגיד משנה והר"ן ולפעמים יקשה על פירושו ויפרש בדרך אחרת והמעין את אשר יבחר ירצה ויקרב : ונקצת מקומות שיש בדברי הרמב"ם שצריכים ביאר והמפרשים הנזכרים לא דברו בו יפרש דבריו . ואם המהר"ם היה בעל הטורים מקשה על איזה מהפוסקים יתיר קושייתו או תמיהתו ואם נמצא איזה דין מחודש בדבריו אי זה פוסק או מס' ולא הביאו המחבר יבארנו ויבאר טעמו : נמצא שמי שיהיה ספר זה לפניו יהיו כדורים לפניו דברי התלמוד עם פרש"י והתוספות . והר"ן ופסקי הרי"ף והרא"ש והמרדכי והרמב"ם והגהותיו ומגיד משנה ורבינו ירושם וספר התרומה ושנלי הלכות והרוקח ושערי דורא וספר התשב"ץ וספר העיטור וכ"ו וכ"ג וכ"ה וסמ"ק ואורחות חיים ותורת הבית והנהגות אשירי וספר המנהיג והאגור וספר נפלי הנפש להראב"ד וקצוות הרא"ש והרשב"א והר"י בר ששת"ר שצ"ע בר צמח והר"י קולון ותרומת הדשן . כל דבריהם מצוירים היטב ונקצת מקומות מואשר בוחר . ולהיות כי כבר נודע שהרא"ש והמרדכי וסמ"ג וסמ"ק וספר התרומה והנהגות מיימון כולב נאשכים אחר דברי התוספות על הרוב לכן אם נקצת מקומות לא אכתוב דעתם אל יחדני שזמ"כ כי נשאני כותב דעת התוספות אינו כריך לכתוב דעת מקדושים הללו וספתם כפירושים . והנה בא לידי קצת קצוות הראש"ש ונשאני כותב דעתם בעצמנו וספתם בדפוס וכתוב בתחלתן שהם קצוות הרמב"ן ונשאני כותב מאותם קצוות אע"פ שאני יודע שהיא קצוות הראש"א אני כותב קצוות בתשובות להרמב"ן לפי שספרי הדפוס מצויי ביד כל אדם ומי שירצה לעיין בלשון התשובה עכמה יכול לעמוד עליה . והנה בא לידי ביאור רוב דברי הר"ן הנדול כמהר"ר יצחק אבובז"ל . וביאור תחלת ספר א"ח ותחלת ספר יורה דעה לרב כמהר"ר יעקב בן חביב ז"ל והסכמתו לכתוב דבריהם בשמם ובמקום שז"ל לחלוק עליהם אכתוב מה שקשה לי על דבריהם ואתבאר דעתי והמעין יבחר הטוב בעיניו . ולהיות ספר ארבע טורים מלא טעיות סופר בכמה מקומות אעיר על מקומות הטעות ואתבאר בלשון המתקן כהלכתו ע"פ ספרים מוגהים ונכונים שהגהתי מהם ועלה דעתי שאחר כל הדברים אפסיק הלכה ואכריע בין הסברות כי זהו התכלית להיות לנו תורה א' ומשפט א' וראיתי שאם באנו לומר שכתוב הדין בין הפוסקים בטענות וראיות תלמודיו הנה תוס' וחידושי הרמב"ן והרשב"א והר"ן ז"ל מלאים טענות וראיות לכל א' מהדעות ומי זה אשר יערב לבו לגשת להוכיח טענות וראיות ואי זהו אשר ימלאהו לבו להכניס ראשו בין ההרים הכריאל להכריע ביניהם ע"פ טענות וראיות לסתור מה שדברו הם או להכריע צמה שלא הכריעו הם כי בעצמותיהם הדברים קצת מצע שכלנו להבין דבריהם כ"ש להתחכם עליהם ולא עוד אלא שאפי' היה אפשר לנו לדרוך דרך זה לא היה ראוי להחיות בה לפי שהיא דרך ארוכה ביותר . ולכן הסכמתי בדעתי כי להיות שלש עמודי ההוראה אשר בבית בית ישראל נשען עליהם בהוראותיהם הלא היא הרי"ף והרמב"ם והרא"ש ז"ל אחרת אל לבי שנקוט שנים מהם ומסכימים לדעת אחת נפסקו הלכה כמותם אם לא במקצת מקומות שכל חכמי ישראל או רובם חולקין על הדעת ההוא ולכן פשוט כמנהג בהפך . ובמקום שאחר מן הג' העמודים הנזכר לא גילה דעתו בדיון ההוא והסני עמודים הנשארים חולקין בדבר הג"ה הרמב"ן והרשב"א והר"ן והמרדכי וסמ"ג ז"ל לפנינו אל מקום אשר יהיה שמה הרוח רוח אלהי"ן קדישין ללכת בלך כי אל הדעת אשר ישו רובן כן נפסקו הלכה . ובמקום שלא גילה דעתו שוב אחד מן הג' עמודים הנזכרים נפסקו בדברי החכמים המפורסמים שכתבו דעתם בדיון ההוא ודרך זו דרך המלך נכונה וקרובה אל הדעת להרים משבול : ואם נקצת ארצות נהנו איסור בקצת דברים אע"פ שאנו נכריע בהפך יחויקו במנהגם כי כבר קבלו עליהם דברי החכם האוסר ואסור להם לנהוג היתר כדאיתא בפ' מקום שנהנו . ולהיות סימני מפתחות ספר הטורים קצרות ביותר והרובה לבקש דין אחד לפעמים לא יוכל להבחין אם הוא בסי' זה או בסי' אחר או אם מביא אותו דין בעל הספר לכן ראיתי לעשות מפתחות אחרות שמכירים כל הדינים הנאים בסימן ההוא בפרט ואח"כ כתבתי רמזי כל הדינים המיוחדים שהנאטי ציבורי זה הנקרא ספר :

בית יוסף

כדי שימצא כל אדם הדיון שירצה בנקלה ותועלת ספר זה לחכמים מבוחר ולבוחרים בקיצור זו היא דרך ארוכה וקצרה ואשר אין בו כח לעמוד ועיין בו להבין כוונת דברי המחבר ספר ארבעה טורים על בריין : נמצא שספר זה מוזן לכלל ביה על כן קראתי בית יוסף כי כמה שמות יוסף היו נזכרים בכל מוזן הגוף כך יהיו נזכרים מספר זה מוזן הנפש ועוד טעם שני כי זה חלקי מכל עמליו והוא ביתי בעולם הזה ובעולם הבא ומה"ש יאשא יעורני על דבר כבוד שמו למדר ספר זה מנוקה מכל טעות ושגיאה בו יתברך בעת לבי ונעורתי ירחם עלי ויחנני מתנת חנם כי חנוניו הם חנונים ומרחמיו הם מרחמים כדכתיב ומנוחי את אשר אחון ורחמתי את אשר אהר : ארחס :

אלהי ישראל אשר ברא עולמו לתכלית האדם ומכל מין האדם בחר לו עם כגולה יעקב הגל נחלתו ומורו אהבתו לעם קרובו קרובו לפני הר סיני הנחילנו על ידי מחבר המין האנושי משה רבינו ע"ה תורה וחוקים ומשפטים ודקדוקים לטוב לנו למען כלך בדרכיו ונמאן חן בעיניו . ויהי כי ארכו לנו הימים וירקבו מבלי אל כלי ונגולה הלכנו וכמה צרו כרורות תכופות וצרות זו לזו באו עלינו ד"כ כתיב לנו בעצמותינו ואבדה חכמת חכמיו ונו' ואזלת יד התורה ולומדים לא נעשית התורה כשתי תורות אלא כתורה אחת ומהפך לסבת רוב הספרים נמצאים בביאור משפטים ודיניה וגם כי הם ע"ה כוונתם היתה להאיר מחשבתנו אך לנו מתוך האור הטוב שנהנינו מהם ע"ה ספק ומבוכה רבה בהיות כל אחד זכר ספר לעצמו וכופל מה שכתב כתב ויבד מי שקראו או כותב דיון בהפך מה כתבו חברו ולא יזכר דבריו כי תמצא כמה פוסקים מביאים דין א' סתם כאלו הוא עסקם בלי שום חילוק וכשתחקור בדבר תמצא הגדולים חלוקים בו כמו שהיה בדור המקומות אין מספר למי שעיין בפוסקים ועיין מקום דבריהם בגמרא בפוסקים הקודמים : ואם יאמר אדם בכל דין שינתק לחקור ארשו ומוצאו בדברי גמ' והמפרשים והפוסקים כלם יבד הדבר עליו מאד כל שכן כי יראה יוצא הפתח לדעת מקום הדיון בתלמוד כי עם היות שזכרו הקב"ה לביאור ה"ה ז"ל לחיבור רבינו ירושם המורים לנו מקומות הדינים בתלמוד המעיין בהם יבחין ויכיר ויכרונו אם לא יהיה לו היקף גדול בתלמוד וגם במקומות רבים יחפש ולא ימצא דבריהם מורה מקום לאותו דיון אם מגיד המשנה להיות הדיון ההוא שלא ע"פ ירמ"ם הרמב"ם ז"ל או שטתו ואם רבינו ירושם להיותו מקנה לפעמים מלהביא כל דעות הנאמרות דיון ההוא ואם להיותו כותב המורה מקום נקצת מקומות דרך ז"ל והמקום שזכרה ליון הדיון ההוא אינו חור לא לחלק או חלקים מהכלל הוא ולא שאר ויאלה המעיין לבקש כל החלקים במקום ההוא אשר הורה ליון ולא ימצא הנם כי ידע מקום הדיון גמ' ינטרך לעיין כל הסוגיא ההיא עם פרש"י ותוספו' א' כל לעיין בדברי הרי"ף והרא"ש והר"ן והמרדכי ואח"כ לעיין בהרמב"ם ושאר פוסקים : וגם בדברי תשובות הגדולים הנמצאות אצלי לדעת אם הדיון ההוא עוסקם מהכלל או אם יש בו מחלוקת וכמה מחלוקות בדבר וכדבריו ראו להכריע : זה דבר מבוחר בעצמו שהוא דבר שאין לו קצבה ואם בדיון הנא ליר האדם כך בני ארובה לידע שרשי כל הדינים על ברייה ולקבץ דברי כל החלקים בהם וחלוקי דברי כל אחד ואחד מהם על אחת כמה וכמה שיבד ממנו שאפילו עיין בכל דיון דברי המחבר והמפרשים ודברי כל הפוסקים שהוא טורח גדול מאד השכחה מצויה באדם ומה גם בדבריו רבים הסתעפות ומצא יגע לריק ח"ו . ואם יאמר אדם לבחור בפסרי הקצרים כסמ"ק והאגור והכלבו צאמת שזו דרך קצרה וארוכה כי אעולם לא יוכל לדעת שום דין כהלכתו וצדקתו בספר האגור כי בהרבה מקומות מביא לשון הטור כהיותו והלשון ההוא צריך נגר ונר נגר דיפירקוניה והוא ז"ל מעתיקו כמו שמצאו . גם במקומות מביא פוסק אחר ליתר בלי שום חילוק במקום שכל גדולי ישראל חולקים ואוכרים וגם הפוסק ההוא שמביא אותו הדיון להתיר כ' שיש לגמגם בו והוא ז"ל כתב דברי היתר ולא זכר דברי הגמגום הנזכר בדברי הפוסק ההוא עצמו דוק צמה שכתב בסימן תל"ד על גלגל המגלגל מים ונגלגל קבועים כלים קטנים נקובים ככונם משקה ועיין צמה שכתבתי עליו בטור י"ד סימן ר"ו ותשכח דכתיב הוא כמו צאמינא : על כן אני הדל באלפי יוסף צמח"ר אפרים צמח"ר יוסף קאר"ו ז"ל ה"ה קנאית לה' צדאות ונערת חנני לסקל המסילה והסכמתי לחבר ספר כולל כל הדיני' הנהגים ציבור שרשיהם ומוציאיהם מהגמ' עם כל חילוקי סברות הפוסקים איש לא נעדר ולא ראיתי לעשות ספר זה חיבור בפני עצמו כדי שלא אצטרך לכפול ולכתוב דברי מי שקדמני ולכן הסכמתי לסמוך לא' מהפוסקי' המפורסמים ועלה בדעתי לסמוך לכפ' הרמב"ם ז"ל להיותו הפוסק היותר מפורסם בעולם וחזרתי בי מפני שאינו מביא אלא סברא א' והייתי צריך להאריך ולכתוב סברות שאר הפוסקים וטעמם : ולכן הסכמתי לסמוך לספר ארבעה טורים שהזכר הרב רבינו יעקב בן הרא"ש ז"ל כי הוא כולל רוב דעות הפוסקים : וזה משפט הספר ומעשהו לבאר דיון שכתב בעל הטורים אם הוא משנה או ברייתא או תוספתא או ממצא בתלמוד בבלי או ירושלמי או בסיפרא או בסיפרי או במכילתא ואם הוא מוסבס או אם הוא מחלוקת תנאים או אמוראים והמחבר פסק בא' מהם ומאזיז טעם פסק כמותו ואם מביא המחבר סברות פוסקים חולקי' בדיון ההוא יבאר טעם כל א' מהסברות שרשה ומוציא מהתלמוד ואם המחבר ישיט סברת איזה פוסק כמו שתמצא פעמים הרבה שמשיט סברת הרי"ף או סברת הרמב"ם או סברת פוסקים אחרים יביא סברת הפוסקים הנשמטים וטעמם ואם דברי איזה מהפוסקים ההם בין שמביאים המחבר בין שאינו מביאים אינם מובנים

א א א א